

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Františka Asiškega št. 20, I. nadst. — Val čepiti naj se pošilja po uradni listi. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Izdavatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. Lastnik: Konrad Godina. Tisk: Tiskarna „Edinosti“, vpisane zadruge s. c. in enojnim poročilom v Trstu, ulica Sv. Františka Asiškega št. 20. Telefon uredništva in uprave št. 11-37.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
Za pol leta 12.—
za tri mesece 6.—
za nedeljsko izdajo za celo leto 240

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglašni se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Če se oglašni trgovci in obrtniki mm po 10 vln. Časopisnice, zahvale, poslanice, oglašni denarniki za mm po 20 vln. Oglaš v letni listi do pet vrst K 20.— vsaka dodatna vrsta 2.—

Mali oglašni po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglaš sprejema inšerati oddelček „Edinosti“. Naročniki in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ulici Sv. Františka Asiškega št. 20. — Političnoliterarni račun št. 841.652.

Pregled najnovejših dogodkov.

Ruska bojišča. — Pri Tumaču napad velikih ruskih konjiških mas odbit. V vzvodni Galiciji in Bukovini nič pomembnega. V Voliniji nadaljen napredek zveznih armad.

Italijanska bojišča. — Na doberdobski planoti je bojno delovanje popustilo v severnem odseku. V južnem odseku laški napadi odbiti. Živahen topovski ogenj. Na koroški fronti ter med Brento in Adizo ni sile napredovanja.

Zapadna bojišča. — Angleško-francosko proizvedovalni sunki odbiti. Živahno bojno delovanje ob Sommi. Zapadno Moze krajevni pehotni boji, na levi strani močni francoski napadi za zopetno osvojitve udrbe Thiaumont brezuspešni. Francosko poročilo prenapetost.

Balkanska bojišča. — Nič novega.

Turška bojišča. — Rusi v Perziji porinjeni proti Harunabadu. Turški uspeh v središču kavkaške fronte.

Naše uradno poročilo.

DUNAJ, 1. (Kor.) Uradno se razglasi: 1. julija 1916, popoldne.

Rusko bojišče. — Pri Tumaču je avstro-ogrsko četa armade generala Bothmerja napadla tri kilometre dolga in šest členov globoka masa konjice. Sovražnik je bil razčlenjen in je imel težke izgube. V vzvodni Galiciji in Bukovini nič pomembnega. V Voliniji napredujejo napadi zveznih armad. Porinile so sovražnika nazaj južno Ugrinovca, zapadno Torčina in pri Sokulu. Od začetka junija je bilo južno Pripijeta zajetih 158 ruskih častnikov, 23.075 mož, več topov in 90 strojnih pušk.

Italijanska bojišča. — Na doberdobski planoti je bojno delovanje v severnem odseku po sriditih bojih, v katerih so naše čete vzdržale vse svoje položajne, bistveno popustilo; v južnem odseku pa so Italijani nadaljevali svoje napade, in ko so bili odbiti ti napadi, zelo živahni topovski ogenj. Zajeli smo 5 častnikov in 105 mož. Na koroški fronti so odbili alpincev zastoj napadali severno Jezerske doline. Med Brento in Adizo so se izjavili sovražni sunki proti našim postojankam v okoliših vrhov Cima Dieci in Monte Zebio, proti Monte Interrotto, ob Pasubiju, v Arški dolini in na robu Zugne. Italijanski topovi so obstreljevali Arco. Naša pomorska letala so vasi S. Canziano, Bestrigina in Staranzano ter tržiško ladjetalnice izdatno obmetala z bombami.

Jugovzhodno bojišče. — Nič novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Rusko uradno poročilo.

DUNAJ, 30. (Kor.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Poročilo ruskega generalnega štaba 27. junija: Na fronti postojank pri Rigi in pri Iškullskem predmestju artiljerijski boj. V enem odseku je sovražna pehota poizkušala napasti, a smo jo zavrnili z lahkoto. Pri Dvinskem je sovražnik napadal brez uspeha. V nekem odseku sta se po došli poročilih poveljnikov odsekov posebno odlikovala poročnik Norkin in podčastnik Kononenko. Poročnik Norkin ima 15 ran. Sovražni letalci so mesto Dvinsk obmetavali na več mestih z bombami. Svoji so Nemci severno Mjadzolskega jezera s težkimi in lahkiimi topovi obstreljevali od časa do časa ozemlje med Dolškim (69 kilometrov severno Mjadzolskega jezera) in Vališkim jezerom (26 kilometrov južno Vigonovskega jezera), so nato napadli, a smo jih zavrnili z našim ognjem. Napadli so se ponavljali, a so se izjavili vsakokrat, in sovražnika smo vedno zopet vrgli nazaj v izhodne järke. Končno je moral opustiti napade. Ob česti v Sluck so Nemci v noči na 26. t. m. po kratki artiljerijski pripravi poizkušali napasti; zavrnili jih je naš ogenj. Sovražnik je napadel pri pristavi

PODLISTEK

JOS. VANDOT.

Begunci.

1. Lidija.

Na tisoče so jih pripeljali vlaki tiste dni sem gori na daljni sever. Videl si jih, kako so se zgrinjali na trgu pred postajo — zagoreli, ponosni. Toda samo za nekaj trenutkov. Razpršili so se nenadoma, kakor so bili prišli. Človek ni utegnil niti pregledati vseh in pozdraviti znancev, ki so se nahajali bržkone med to množico. Izginili so in so odhiteli; pa se niso niti pozdravili. Oddahnili so se, ko je bil vsak zase; kajti v duši in očeh je bila bolest. Vsak je bil čutil v sebi, pa mu je bilo nezno, če je videl v očeh svojega rojaka isto gorje, kot je je nosil v svoji duši. Razpršili so se tisoči, pa so se naselili v skritih hišicah zunaj mesta. Med zelenimi vrtovi, v sencah košatih dreves so se poskrili, kot bi se bali solnčnih žarkov tam zunaj — žarkov rezkega severa, ki se razgrinja hladno in mrzlo vseokrog. In tam ždi vsak zase. Oči so nostale hladne

jugozapadno Lipskega in severovzhodno Vigonovskega jezera in se mu je posrečilo prodreti do brega Štare, a smo ga zavrnili z uspehom. Nato smo zasedli svojo staro postojanko na fronti Kolki—Bogusovka. Ob Stohodu obstreljuje sovražnik naše postojanke trajno s težkimi topovi. Dalje proti jugu so se vršili artiljerijski in pehotni boji. V okolici Njesviža, 15 km zapadno Lucka, je naša artiljerija sestrelila avstrijsko letalo. Letalca in opazovalca smo ujeli ranjena. Ob srednji Strpi strelja sovražnik na več mestih s težko artiljerijo. 25. t. m. je naš letalski poročnik Orlov, ki je ta dan vzletel v drugo, v boju 2400 metrov visoko premagal sovražnega letalca in ga prisilil, da se je spustil na tla v bližini vasi Podhajce. V okoliših zapadno Črnovic so naše čete vrgle sovražnika čez potok Dubovce, ki se pri Zablotovem, prihajajoč od juga, izliva v Prut. Po zadnjem poročilu se je povečalo število armi generala Brusilovega zajetih sovražnikov in plena. Od 4. do 23. junija smo zajeli: 4031 častnikov, med njimi generale in vojaške zdravnike, 194.041 vojakov, 219 topov, 644 strojnih pušk, 196 bomb, 146 artiljerijskih municijskih voz in 38 žarometov. V Baltsem morju in morskimi ožini pri Irbenu se je vršil boj med tremi našimi povodnimi letali in štirimi nemškimi letali. Eno sovražno letalo smo sestrelili in je padlo v vodo. Sovražnik je zastoj poizkušal rešiti letalo. Razdejali smo je z bombami in strojnimi puškami. Naša letala so se vrnila nepoškodovana v pristanišče. Kot primer drznosti naših domskih Kozakov se poroča naslednji dogodek: Pri prehodu čez Dnjestr pri Snovjovom so Kozaki šli čez reko popolnoma nagi, samo s puško v roki. Ko so plavajoč dospeli na onostranski breg, so napadli sovražnika z bajonetom in so vzdržali osvojeno postojanko, dokler niso dospela ojačenja.

Poročilo ruskega generalnega štaba 28. junija: V noči na 27. t. m. je sovražnik z močnejšimi silami napadel pri Pulvarkih jugovzhodno Rige. Napad je bil pripravljen s sriditimi topovskim ognjem in oblaki dima. Ker so ojačenja dospela pravčasno in vsled pomoči artiljerije nam je bilo mogoče odbiti sovražnika in mu zadati težke izgube. Ob Dvini in pri Jakubovem pehotni in artiljerijski ogenj. Sovražna letala so pogostoma letela preko naših črt in so metala bombe. Pri nočnem obstreljevanju Dvinskera 27. t. m. po nemških letalcih je bilo vrženih 68 bomb, ki pa niso ranile nikogar. Stvarna škoda je neznatna. Sovražni napadni poizkus južno Krevga smo zadržali z ognjem. 26. zvečer je sovražnik napadel vas Linjevko ob Stohodu, a smo ga zavrnili. Siloviti sovražni artiljerijski ogenj se pa nadaljuje. V Galiciji in Bukovini se sovražnik prizadeva mestoma z vsemi mogočimi sredstvi, da bi zadržal našo ofenzivo. Gradi postojanke in poizkuša neprestano razdirati mostove. Naše čete za gradnjo mostov in pionirji vrše vkljub vsem težavam svojo dolžnost z občudovanja vredno požrtvovalnostjo.

Italijanska uradno poročilo.

DUNAJ, 1. (Kor.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Poročilo italijanskega generalnega štaba 29. junija: Dasiravno je odpor sovražnika v ugodnih, za obrambo do skrajnosti že naprej pripravljenih zapornih postojankah zelo sridit, smo večerj zopet napredovali v prodiranj med Adizo in Brento. V Arški dolini so naši alpinci po sriditem boju osvojili utrdbo Mattassone, jugozapadno istoimenskega kraja, dočim so pehotni oddelki zavzeli vrh hriba Monte Trappola. Da bi zadržal našo prodiranje, je sovražnik zvečer v odseku Zugne sridito napadel, a smo ga zavrnili z velikimi izgubami. Ob Pasubiju smo osvojili sovražne järke pri Malgi Cosmagorne. Ob Posini je težavni teren in ogenj težke artiljerije z Borcelo zadrževal našo ofenzivno akcijo; vendar so pa naše čete v boju s sovražnikom pro-

dirale od skale do skale proti Grisu in so osvojile močne postojanke na hribu Colle Betta na pobočju Monte Maja. V astiški dolini smo zasedli Pedescalo. Na planoti Sette Comuni je sovražnik močno utrdil severni rob doline Asse, vrhove na levem pobočju Galmarske doline in v nje zožitvi do Passo dell' Agnello. Težko dostopni gozdni svet je ugoden za nameščenje strojnih pušk, dočim pa z dalje zadaj ležečih postojank sovražni topovi velikega kalibra neprestano obstreljujejo dohode k postojankam. Včeraj smo popolnoma zasedli južni rob doline Asse in se polastili močnih okopov v bližini vrhov Colle Zebio in Colle Zingarella. Na ostali fronti do kraške planote je položaj neizpremenjen. Na kraški planoti je naša pehota s sijajnimi napadi vdrla v nekatere sovražne järke in jih nekaj osvojila. Sovražni letalci so davi vrgli na Videm tri bombe, katerih ena je zadela civilno bolnišnico, ubila dva bolnika, enega pa ranila. Ostale bombe niso povzročile niti človeških izgub niti škode.

Neresnična laška poročila.

DUNAJ, 30. (Kor.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Italijansko poročilo 27. t. m. navaja kot dokaz nam lastnega barbarstva, da je sovražnik Asiago in druge cvetoče kraje izpremenil v podrtine, iz katerih se dviga dim. Proti tej trditvi je treba ugotoviti, da je tekoni bojov okoli Asiaga res nekaj hiš v mestu in krajev v okolici bilo poškodovanih po ognju naše artiljerije. Težka škoda v Asiagu je nastala šele po ognju italijanske artiljerije, ki je po zavzetju mesta po naših četah sistematično obstreljevala mesto s težkimi topovi in je popolnoma razdejala. Če se sedaj italijansko armadno vodstvo po italijanski artiljeriji povzročeno porušitev mesta navaja kot dokaz našega barbarstva, potem vedoma potrjuje dejstva. Enako je treba presojati tudi ostale podatke Cadornovega poročila, kakor, da je treba vse v njem navedene osvojitve umeti tako, da so Italijani ozemlja, ki smo jih izpraznili mi, zasedli brez odpora ali kvečjemu v ognju naših zaostalih patrulj. Večji boji so se vršili šele na novi po nas izbrani odpori črti in so se končali vsi v škodo Italijanom.

Nemško uradno poročilo.

BEROLIN, 1. (Kor.) Wolfiur urad poroča: Veliki glavni stan, 1. julija 1916.

Zapadno bojišče. — Na sedmih mestih tudi ponovi angleško-francoske proizvedovalne sunki smo povsod odbili. V naših rokah je ostalo več ujetnikov in materiala. Sunka je uvažal močan ogenj, napadi s plinom in razstrelbe. Davi se je znatno povečalo bojno delovanje na obeh straneh Somme. Severno Reimsa in severno Le Mesnila so se izjavila manjša podjetja sovražne pehote. Zapadno Moze so se vršili krajevni pehotni boji. Na vzhodnem bregu je sovražnik poizkušal zopet vzeti naše postojanke na »Mrzli zemlji« ob utrdbi Thiaumont in v njej, zastavivši v naskok močne mase, kot 22 in 23. majnika. Ravno tako kot tedaj je na podlagi nebitvenih, krajevnih začasnih uspehov v svojem nocošnjem uradnem poročilu orezgodal naznanil zopetno zavzetje utrdbe. V resnici se je njegov napad povsod izjavil ob najtežjih izgubah. Njegove na posameznih mestih v naše črte prodre ljudi smo ujeli. Zlasti so v blivšo utrdbo prišli samo ujetniki. Nemška patruljska podjetja severno parrovskega gozda in zapadno Sennonesa so bila uspešna. — Njegovo Veličanstvo cesar je poročniku Wintgensu, ki je včeraj jugozapadno Chateau Salina sestrelil francoski dvokrovnik, v priznanje odličnega delovanja v značnem boju podelil red pour le merite. S topovskim ognjem smo onemogočili za boj eno sovražno letalo pri Bresu, z ognjem strojnih pušk pa drugo v okolici utrdbe Thiaumont. Napadi sovraž-

nih letalskih brodovij na Lille niso povzročili vojaških izgub, pač pa so, zlasti v cerkvi Saint Sauveur zahtevali med prebivalstvom znatne žrtve, ki znašajo nad 50 mrtvih in ranjenih. V mestih Donai, Bapaume, Veronne in Nesle je bilo po francoskem in angleškem ognju ter letalskih bombah ubitih in ranjenih veliko francoskih prebivalcev.

Vzhodno bojišče. — Linsingenova armadna skupina: Zapadno Kolkov, jugozapadno Sokula in pri Vičinih smo vzeli ruske postojanke. Zapadno in jugozapadno Lucka se vrše za nas uspešni boji. Ujetnikov so izgubili Rusi včeraj 15 častnikov, 1365 mož, od 16. junija dalje pa 26 častnikov in 3165 mož. Pri armadi generala Bothmerja je sovražnik brezuspešno, jugozapadno Tumača izvršene konjiške napade moral plačati s težkimi izgubami.

Balkansko bojišče. — Nič novega. Vrhovno armadno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

PARIZ, 30. (Kor.) Uradno francosko armadno poročilo 30. junija 1916: Na levem bregu Moze so se Nemci vzhodno grča 304 polastili utrdbe prve vrste, kjer je bila posadka zasuta po obstreljevanju. Sijajen protinapad jim je zopet vzel utrdbo. Na desnem bregu Moze so naše čete ob 10 dopoldne s sijajnim napadom zavzele utrdbo Thiaumont vključno skrajno sridite sovražnemu zapornemu ognju. Popoldne se je posrečilo Nemcem, da so zopet vdrl v utrdbo, toda močan protinapad je sprbil utrdbo zopet popolnoma v našo posest.

Podaniki zaveznih držav na Angleškem in vojaška služba.

ROTTERDAM, 30. (Kor.) Državni tajnik za notranje stvari, Samuel, je sporočil včeraj v dolnji zbornici, da morajo na Angleškem bivajoči močje vojaško-obvezne starosti, ki so podaniki zaveznih držav, ali vstopiti v angleško armado, ali se pa vrniti v svoje države. Za razpravo o takih slučajih se ustanove posebna sodišča.

Potopitev nemškega parnika »Ems«.

STOCKHOLM, 30. (Švedski brzojavni urad.) Preiskava je izkazala, da je bil nemški parnik »Ems« v Švedskem vodovju potopljen po angleškem podvodniku z obstreljevanjem. Švedski poslanik v Londonu je v imenu svoje vlade protestiral.

Angleško delavstvo za splošno vojaško dolžnost.

LONDON, 30. (Reuter. — Kor.) Kongres strokovnih organizacij je z veliko večino odklonil predlog, da naj bi se agitiralo za odpravo splošne vojaške dolžnosti.

Sestanek ententnih finančnih ministrov.

MILAN, 30. (Kor.) »Corriere della Sera« javlja, da se bo prihodnji teden vršila v Parizu konferenca četverozaveznih finančnih ministrov. Ruski finančni minister Bark je že dospel v Pariz, Mac Kenno pričakujejo. Prihod laškega finančnega ministra še ni določen.

Nemška pomorska plovba.

KODANJ, 1. (Kor.) Ballin je dovolil zastopniku lista »Berlingske Tidende« pogovor, v katerem je med drugim izjavil: Vsi smo zelo zaposleni, četudi mislijo sovražniki in nekatere nevtralne države, da nemško trgovinsko brodovje sedaj počasi, toda gotovo gneje v pristaniščih. Borimo se za to, da bosta svoboda na morjih in naše mesto kot kolonialna država v bodoče taka, da ne bomo več najemniki pri Angleški. Nato je našel veliko število novih ladijskih zgradb nemškega trgovinskega brodovja tekom vojne in nadaljeval: Ta števila dokazujejo, da mi morje nemške plovbe po vojni ne mislimo križem držati rok. Vemo, da nam bo morda treba dobojevati težak gospodarski boj, če se lajdarstva, ki so nam danes sovražni, združijo proti nam. Toda mi smo navajeni take gospodarske vojne, in dejstvo,

da sem v blagor vseh soudeležnikov mogel uvesti mednarodno zvezo severoatlantske plovbe, dokazuje le, da se nisem nikdar bal konkurenčnega boja celo do noža. Mir, ki nam prinese zopet stara opravila, pač ne bo dal več dolgo čakati nase; kajti vojna je postala za naše sovražnike nesmotrena. Ta strahoviča, moralna vojna se torej nadaljuje le še zato, da se nekoliko oblastnikov, ki so odgovorni za vse, dostojno more izvlči iz afere. Igra se samo za galerijo.

S turških bojišč.

CARIGRAD, 30. (Agence Tel. MIHA) Glavni stan javlja:

Iraška fronta. — Položaj je neizpremenjen. — Ob perzijski meji so se od Kerinda pregnane ruske sile polknušale upirati zapadno Kesrevabada med Harunabadom in Kerindom ob cesti v Kermadžo. Po osemurnem boju, v katerem so Rusi imeli velike izgube, so bili prisiljeni umekniti se proti Harunabadu. Naše čete jih zasledujejo.

Kavkaška fronta. — Na desnem krilu in v središču nič dogodkov, izjemno iz neznatno obojestransko streljanje. V središču je bilo sovražno letalo, ki se je zbal napada v lov za njim poslanega letala, pristajeno, da je pristalo. Na levem krilu je poizkušal sovražnik z močnimi silami napasti postojanko, ki jo je prepuščal; napad se je izjavil. Naše čete so s protinapadom zasedle obvladujočo višino, ki jo je imel zasedeno sovražnik. Tekoni boja smo zajeli tri strojne puške. Število sovražnikov na levem krilu odvzetih strojnih pušk se je pomnožilo na deset.

Z ostalih front se ne da poročati nič pomembnega.

Irske stvari

ROTTERDAM, 30. (Kor.) V angleški dolnji zbornici je zahteval lord Salisbury pojasnil o pogajanjih glede Irske in je vprašal, ali se pri uvedbi irske avtonomije izroči samouprava zvestim podanikom ali sovražnikom kralja. Lord Crewe je v svojem odgovoru grajal, da se stvar spravlja v razgovor v tem stadiju. Lord Middleston je dejal, da se je izbral kar najslabši čas. Če bi se sedaj vršile na Irskem splošne volitve, bi bila izvoljena Nemcem prijazna večina. Lord Lansdowne je sporočil, da kabinet še ni ničesar sklenil glede irskih predlogov. Vrše se še posvetovanja o točkah odločilne važnosti. Nadaljevanje vojne tvori edino skrb vlade. Ureditve irske vprašanja še ni zavzela stalnih oblik. Lloyd George je sicer pooblaščen za pogajanja, toda vlada ni nikakor vezana, da bi sprejela predloge.

Mehikanska spomenica Zedinjenim državam.

WASHINGTON, 30. (Kor.) Mehikansko ministrstvo zunanjih stvari se s spomenico na državne tajnika Lansinga obrača proti prevzetnemu tonu v notih Zedinjenih držav in izjavlja, da Zedinjene države nimajo pravice, da bi vzdrževale svoje čete v Mehiki. Njihova navzočnost izpodbuja roparske napade ob meji in ne pomaga nič, da bi se preprečili. Spomenica obita amerikanskemu poveljniku zle namene.

Italijanska zbornica.

CURIH, 1. (Kor.) Ob začetku seje se je omenjalo ponovno letalsko bombardiranje Vidma, nakar sta en reformni in en oficijelni socialist izrazila simpatije obsojenemu nemškemu poslancu Liebknechtu, napadajoč Nemčijo in izražajoč upanje, da pride konec militarizmu in vojne. Klerikalci Tavini, Ciriani in Nava so označali stališče svoje skupine in izjavili, da soudeležba klerikalca Mede v ministrstvu ne pomenja kompromisa z Vatikanom, po katerem bi »apež« bih ali v kakih aktualnih političnih vprašanjih napram Italiji in drugim državam mogel kaj pridobiti.

mladosti in južne dražesti. Kakor pomlad, ki obstane na zelenih obronkih v sladkem jutru nad zadivljenim morjem. To je bila Lidija, naša tolažnica v bolestinah dneh. Deva, ki jo je rodilo ravno mesto, stoječe na meji deltečega Krasa in valovite Furlanske ravnine. Ob morju se blesti mesto in strni preko počitih valov, če ga niso že razrušile v prah tuleče granate. Tam je bil nekoč dom slavcev — dom tihe, v srce segajoče pesni. Človek se je naslonil ob tiho cipreso, pa je sanjal bogve kaj. Samo to je čutil, da je blizu sreča in da ji gleda naravnost v oči... Lidija, tiha sreča; z očmi, kakor so zvezde na jasnem nebu sinjega juga, je ulovila tisto srečo. Pa se smehljaj zdaj nam — tista sreča se nam zdaj smehlja, ki smo jo izgubili tam doli...

Krasni so bili tisti dnevi, ko sva sedela z Lidijo v tistem parku. A se lepši večeri na strmem griču, kjer je igrala vsak večer koncertna godba. Solnce se je spuščalo za bele gore. Brezkonjen sij je šinil še enkrat ob mrzlih gorah preko daljne planjave. Za nekaj trenutkov je zadetelo nad svetom nekaj prijetnega — bilo je, kakor da bi bil dahnul naš jug na mrzli sever

Zakladnik minister Carcano je obširno poročal o finančnem položaju. Državni izredni izdatki so znašali v noteklem letu 7800 milijonov lir od katerih odpada 7022 milijonov na vojno, 384 na mornariško, 224 na zakladno in 171 na ostala ministrstva. Za armado in mornarico je poleg rednih treh še 619 milijonov izrednih izdatkov na mesec. Podpore rodbinam mobilizirancev znašajo na mesec 60 milijonov. Z vojnimi posojili oziroma državnimi zakladniki se je v državi dobilo 3400, oz. 1800 milijonov, s krediti v inozemstvu pa 2400 milijonov. Poskrbljeno je, da bo Italija imela sredstva za nadaljevanje vojne do slavnega mira, obenem pa tudi, da gospodarski narodni organizem ne izkrvari. Delstvo podpira država s tem, da mu daje dela v kakih 1000 delavnicah za orožje in municijo. Poskrbeli je treba za razvoj trgovskega brodarstva in izdatne zveze s kolonijami ter izpolnitve industrije in zboljšanje kmetijstva. Ministrski govor je zbornica živahnih odobravaj. Socialisti Turati je poudarjal sicer načelno opozicijo proti vladi, a vendar izražal zaupanje v poštenost novih ministrov, ki naj se izrazijo glede vprašanja cenzure in internirancev. Sploh pa misli, da je razdaljstvo med večino in socialisti bolj dozdevna kot resnična, ker nihče ne želi drugega, kot zmage italijanskega orožja in skorajšnje vrnitve dobrot miru. Po nekaterih manj važnih stvareh se je seja zaključila.

Toča v gornji Italiji.

LUGANO, 30. (Kor.) Močna toča je v kakih dvajsetih občinah gornje Italije skoraj popolnoma uničila bogata žitna polja. V vercelski provinciji so bila točna zrna tako debela, da so ubijala goši in kokoši.

Vojna razstava na Dunaju.

DUNAJ, 1. (Kor.) Danes se je vršila slovesna otvoritev pod častnim predstvom vojnega ministra barona Kroatina se nahajajoče vojne razstave v cesarskem vrtu v Pratu. Otvorilo jo je v cesarjevi imenu nadvojvoda Franc Salvator.

Zamenjani invalidi.

DUNAJ, 1. (Kor.) Danes je dospelo semkaj 368 avstro-ogrskih zamenjanih invalidov. Poleg zastopnikov vojaških oblasti so jih sprejeli med drugimi nadvojvoda Leopold Salvator s soprogo in hčerami ter nadvojvoda Karel Stefan.

Nakupovalnica za živino v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA, 1. (Kor.) Pod pokroviteljstvom vojnega ministrstva se je ustanovila centralna nakupovalnica za klavno živino, ki ima nalogo, da, ozirajoč se na zahteve civilnega prebivalstva, skrbi v prvi vrsti za pokrivanje potrebščin armade v klavni živini.

Kardinal Škrbrensky odšel v Olomuc.

PRAGA, 1. (Kor.) Kardinal-knez nadškof dr. baron Škrbrensky je danes zapustil Prago in odpotoval v svojo novo nadškofijo Olomuc.

Potopljene Indije.

LONDON, 28. (Kor.) Lloydova agencija javlja: Italijanski parnik »Monibello«, »Roma« in »Pino« so bili potopljeni.

LYON, 29. (Kor.) Kakor poročajo lyonski listi, je bila tunizijska jadrnica »Chelina« torpedirana v Sredozemskem morju. Vsa posadka se je izkrcala v Barceloni.

Bodoča vojna?

Zalostne perspektive v bodočnost.

Po državnememskih in avstrijskih listih posnemljemo, da je ruski general in fanterije Skugarevski priobčil v listu »Ruskoje Slovo« članek, ki je poučen v mnogokaterih pogledih. Najprej doznajemo tu, da ruski militaristi krogi ne pričakujejo zmag od sedanje, marveč od »bodoče vojne«. A v drugo vidino iz teh izjavljanih zalostne perspektive za bodočnost. Članek Skugarevskega se glasi namreč, kakor ga citira dunajski »Reichspost«:

»Ne more se natančno napovedovati, kako se konča sedanja vojna. Pač si moramo prav dobro napraviti sliko o bodoči vojni, ki nas sledila sedanj. Bodoča vojna pride toliko prej, kolikor manj bo uspeh četverospornega v sedanj. Ce ne bo Nemčija končevalno premagana, bo nova vojna v 10 do 20 letih neizogibna. Čas do tedaj bodo vse države porabljale za neprestano oboroževanja. Ta bo-

doča vojna bo strašnejša, nego je bila kdaj katera, in napram njej je sedanja prava otroška igra.

Kako armado bo mogla tedaj postaviti Rusija? Po številkah statističnega letnika za leto 1914. je 178% vseh prebivalcev Rusije med 20 in 45 letom moških. Izkusitvo te vojne je pokazalo, da se ključje v vojno službo toliko mladi ljudje — sedemnajst do devetnajstletni tvorijo 3% — kolikor tudi starejši, 46- do 50-letni, ki tvorijo 4%. Ako se torej napno vse sile more država poklicati pod orožje 25 odstotkov skupnega prebivalstva. Ako odštejemo petino kot bolnih in nesposobnih, prihajamo do rezultata, da bodo bojne sile Rusije v bodoči vojni znašale 20 odstotkov prebivalstva. V desetih letih bo imela Rusija več nego 200 milijonov, Nemčija pa še ne sto. V Rusiji bo torej stalo pod orožjem nad 40, v Nemčiji še ne 20 milijonov. Za 40-milijonsko armado je potrebnih najmanj 300.000 častnikov. Da bi pa ustvarili zbor tolikih izvežbanih častnikov — to je nemogoče. Treba torej uvesti obvezno častništvo: vsi mladi ljudje, ki imajo — tudi če ne popolno — srednješolsko izobrazbo, naj bodo obvezani v častniško službo. Izključiti je le osebo nesposobno. V vse učilnice naj se uvedejo militarnoznanstveni pripravljalni predmeti. Za službo v deželi (po tovarnah, v obrtih) je za deklice in vdove brez otrok uvesti ženska obvezna služba. Od štiridesetmilijonske armade bodo: 20 do 30 milijonov za infanterijsko, 1 do 2 milijona za kavalerijsko, 5 milijonov za artilerijsko službo, 1 milijon bo pionirjev in tehničnih specialnih čet in 5 milijonov za etapno službo. Armada mora razpolagati s 100.000 topov, 1 milijonom strojnih pušk, 10.000 avtomobilov. Artilerijske municije mora biti ob izbruhu vojne pripravljene za najmanj 50 milijonov, infanterijske pa za milijardo strelcev.

V času miru mora Rusija vzdrževati vojsko 2 in pol do 3 milijonov mož, kar pomenja v proračunu okroglo 1 milijardo na leto. Priprava bodoče vojne zahteva tako silno izabljanje gosp. in oficijelnih moči dežele, da vojno ministrstvo samo ne zmore tega in treba ustanoviti »ministrstvo za militarnico pripravljale« kot vrhlo oblast za gospodarstvo z zaloga-mi.

»Reichspost« pripominja, da tu še le vidimo čisto kulturo militarizma. Iz teh izjavljanih, da govori duh, ki je potlačil Evropo v morje krvi.

Nu, na vsak način nam izjavljana ruskega generala odpirajo strašno perspektivo v bodočnost. Tem bolj moramo želeli, da vojske centralnih vlasti obranijo Evropo pred tako usodo.

Slovenska trgovska šola v Trstu

— zasebna s pravico javnosti — je zaključila svoje šolsko leto 1915-1916. Ob precej skrajšanem številu navzočih učencev, ker jih je precej pod orožjem. Poročilo ravnateljstva se v toplih besedah spominja c. k. profesorja dra. Ivana Merharja, padlega na italijanskem bojišču, črtajoč zasluge, ki si jih je ta mož pridobil na raznih poljih narodnega snovanja in za to našo trgovsko šolo še posebej — in pa dvornega svetnika Evgen Gelcicha, centralnega nadzornika za trgovsko šolstvo in nadzornika navigacijskih šol v p. in reorganizatorja teh šol. Moderna navigacijska šola, ki je — kakor naglašajo poročilo — predpogoj in podlaga za napredek in vzvišanje naše trgovske mornarice, je bila njegova stvaritev.

Na tej šoli in nje pripravljalnem tečaju so v minulem letu poučevali: Josip Ulečkar (ravnatelj), phil. dr. Lavo Cermelj, phil. dr. Cremošnik, Vinko Engelman, jur. dr. Jurij Jan, Janko Malenšek, Fran Marinček, Josip Maule, Josip Prunk, Matjaž Škabar. V vojaški službi pa se nahajajo: Teodor Betjani, Andrej Čok in Vasilij Mirk. Učiteljski zbor šolski sklad, in učenci so podpisali III. in IV. vojnega posojila 500 K in so ta znesek darovali podpornemu skladu za uboge učence zavoda.

K glavnemu skladu zavoda so prispevale z denarnimi prisilost: Tržaška posojilnica in hranilnica K 3000, Trgovsko-obrtna zadruga K 1500 in Jadranska banka K 1500. Podpornemu skladu zavoda sta darovala Trgovsko-obrtna zadruga K 50, učence Jug, sedaj trgovci v Selkanu K 10. Ravnanje zavoda izredno toplo zahvala vsem darovalcem in vsem onim, ki so pripomogli k izpolnitvi knjižnice in zbirk učil.

Učencev je bilo: v I. tečaju 29 in 6 hospitantek, v II. tečaju 14 in 3 hospitantke, v pripravljalnem tečaju 24.

svoj tisočeri vonj. Duša se je vznemirila, in oči so pričele skeleti. Jug, daljni jug — naš paradiz...

Lidija se je oklenila moje roke. Stresla se je, in na lica ji je leglo nekaj rezkega. Tam na jugo-zapadu je bil že mrak. Nad nizkim gričevjem se je že delala noč; samo na nebu je viselo nekaj belega in je bilo podobno tankemu zakrnatju, za katerim se skriva slika, ki je ne sme videti nihče. Vedno bolj se je mračilo; toda tisto zakrnatje je postajalo vedno bolj belo. Od gričevja se je dvigalo do prve zvezde, ki se je vžgala kdovekdaj.

»Kaj je to?« je vprašala Lidija, in njene oči so se čudile vedno bolj. Krog nju so se zbirali ljudje — izgnanci, ki so prihajali vsak večer na grič gledat, ako se že blizu golob z oljkovo vejico v kljunu. »Kaj je to?« so izpraševali in so kazali na tisto belo, ki se je svetilo tam na jugo-zapadu. »Nenara prihaja res golob z oljkovo vejico v kljunu? Jutri se nam zameje jug — naš paradiz!...«

In izgnancev se je polotila radost. Oči so se jim zasmajale, in govorili so zmedene reči. Segali so si v roke, prvič, odkar so

morali zapustiti jug. Lidijina roka se je tresla. Z njene ustnice je izginil smehljaj; oči so ji postale solzne in so strmele hrepeneče tja na jugo-zapad. Olej, tam plava beli golob z oljkovo vejico v kljunu. Mir prinaša ljudem, ki so pretočili že vse solze; ljudem, katerih srce je samo ena velika rana, iz katere se izlija samo še gorje, trpko, mrtvo gorje... Tam plava golob z oljkovo vejico v kljunu — mir prihaja z daljnega juga, in rane se začelje...

Sirneli so izgnanci na jugo-zapad in so plakali v svoji radosti. A tedaj se je zbudilo v meni gorje, ki je spalo že toliko dni na dnu duše in je peklo. Z vsa silo je izbruhnilo tisto gorje, in jezik mi mogel več molčati. »Kaj strmite, ljudje?« sem govoril v svoji blazni bolesti. »O, ne plava tam golob z oljkovo vejico v kljunu. Bog ve, kje spi še tisti golob, če je sploh že na svetu... Tisto belo je zadnji utrinek poletnega južnega večera. S svojo gorečo lučjo se je dvignil tisti utrinek in je zasvetil daleč, daleč do tistega gorvoja, da ga vidijo naše oči, oči izgnancev in brezdomincev. Ali ne vidite, ljudje?«

In izgnanci so se stresli. Strah se jih je

šolsko leto 1916/17 se prične dne 16. septembra z vpisovanjem učencev. Vpisoval se bo dne 16. in 18. od 9—11 dop. in od 3—5 pop. Učencem se je zgledati v spremstvu staršev, oziroma njih namestnikov, ki jim je na prinesli njih pismo dovoljenja. Na novo vstopajoči učenci morajo prinesiti s seboj rojstni list, zadnje šolsko spričevalo, spričevalo o cepitvah koz in o očeh. Onim ki zadnje leto niso obiskovali šole, je prinesiti vrhutega naravnostno spričevalo izdano od županstva ali policije. Vsi učenci plačajo pri vstopu prispevek za učila z znesku 4 K, na novo vstopajoči vrhutega 5 K vpisnice.

Sprejemni in povijalni izpiti se bodo vršili dne 19. in 20. septembra od 8. ure jutraj naprej.

Dne 21. septembra ob 8. uri jutraj bo skupna otvoritvena sv. maša v cerkvi sv. Antona.

Reden pouk se prične dne 22. septembra ob 8. uri jutraj.

Šolnina znaša za I. in II. tečaj letno 200 K, za pripravljalni tečaj pa 80 K. Revni učenci so lahko oproščeni plačevanja za polovico, četrtino šolnine ali za vso šolnino, zato pa morajo vložiti tekom prvih šest tednov prošnjo za oproščenje šolnine, opremljeno z ubožnim listom. Šolnina se plačuje ali v enakih 2 semestralnih ali 10 mesečnih obrokih.

V pripravljalni tečaj vstopijo lahko učenci, ki so dopolnili 13. leto in dokažejo z zadnjim šolskim spričevalom zadostno predzobrazbo.

V prvi tečaj se sprejme vsaj 14 let stari absolutni mestanski in nižjih srednjih šol ter pripravljalni tečajev na trgovskih šolah. Tisti učenci, ki ninajo te predzobrazbe, se morajo podvreči sprejemnemu izpitu, s katerim naj dokažejo, da jim bo mogoče s pridom slediti pouku. Pri sprejemnem izpitu velja kot merilo učni smoter pripravljalnega tečaja, kakor sledi:

a) iz slovenščine: pravilno in smiselno čitanje ter ustnena obnova prečitane, kratka prosta naloga ter pravilno pisanje;

b) iz računanja: štiri glavni deli računanja s celimi številki, decimalkami in ulomki;

c) iz geometrije: poznavanje glavnih oblik in naukov iz ravninomerstva (planimetrije) in telesomerstva (stereometrije);

d) iz zemljepisa: splošen pregled delov sveta v važnejših geografskih ozihih (vodovja in gorovja, politično in statistično); zlasti zemljepis Avstro-Ogrske.

e) iz prirodopisa: poznavanje glavnih lastnosti najvrednejših naravnih teles iz vseh treh delov prirodopisa in poznavanje človeškega telesa;

f) iz fizike: poznavanje najvažnejših prirodnih pojavov iz mehanike, nauka o toploti, kemije, elektrike, magnetizma, optike in akustike.

V drugi tečaj vstopijo lahko absolutni prvega letnika dvorazrednih trgovskih šol; drugim je delati izpit čez učno snov prvega letnika. Natančnejši podatki o tem izpitu se zvedo pri ravnateljstvu.

Absolventje naše šole dobé po dovršenih naukih odhodno spričevalo, ki nadomešča predpisano učno dobo v kakih trgovskih obrti in jim daje pravico po § 20, 1. odst. b) brambnega zakona z dne 5. julija 1912. drž. zakonik št. 118, do dveletne vojaške službe, eventuelno z nadaljnjim dopolnilnim izpitom do enoletnega prostovoljstva.

S prihodnjim šolskim letom se odprvi prvi tečaj dvorazredne dekliške trgovske šole, ako se oglasi vsaj 20 učenk. V slučaju, da se to število ne doseže, se dotične učence, kakor v minulem šolskem letu, šivste kot hospitantke v deški tečaj.

Glede pogojev za sprejem učencev v I. tečaj, kakor tudi glede denarnih prispevkov velja isto, kar je zgoraj omenjeno za deško šolo. Učence se ne oproščajo od plačevanja šolnine.

Obča obrtna nadaljevalna šola s slovenskim učnim jezikom, ustanovljena z odlokom c. kr. namestništva z dne 23. oktobra in obvezna za vse obrtnike in trgovske vajence Trsta in okolice, ki ne obiskujejo italijanske šole te vrste, se letos ni mogla otvoriti.

Z največjim zadovoljstvom moremo konstatirati, da so učni uspehi tega zavoda, ustanovljenega po slovenski inicijativi in vzdrževanega po slovenski poštovanosti, kar najlepši. Najboljši dokaz za to je dejstvo, da nekateri bivši učenci še mladega zavoda že delujejo kot samostojni trgovci, in da je več njih že dobilo kruha kot nametenci v trgovinah. Znani so nam celo

smrti, ki se plazi krog nas? Ali ne čutite divjega strahu v duši, strahu, da se ne povrnete nikoli več v paradiz? Kajti smrt je blizu, in naše noge so že pretrudne. Sever je niral in grobovi na severu so tako hladni, o, tako brez luči, ki se smehljajo na našem jugu tudi nad prijaznimi gomili... O, ljudje, hrepenenje v naših središčih je premočno, a naša srca preslabša. Predaleč je naš paradiz; a grobovi na severu so tako grozni v svoji zapuščenosti...

Iznanci so vzkrinkali in so dvignili proti meni pesti. Divji strah se jih je polotil, in bridko razočaranje jim je trgalo srca. Saj sem si upal izreči ono, kar jih je grizlo globoko v duši. Z blaznim strahom so se zavedali onega sredi noči brez spanja; a nihče se ni upal izreči onega, ker si je bil vsak v svesti, da izreče smrtno obsodbo sam nad sabo. A zdaj sem jim vrgele jaz resnico naravnost v obraz — in pesti so se jim skrčile in zobje zaškripali v divji bolesti, ki jim je upognila hripoma hrbte. Glava jim je zdrknula na prsi, in drgetaje so se zavili v plašče. Z negotovimi koraki so se odstranili — brez besede, brez vzdihla.

slučaji, ko so se nešovenske tvrde obrnile do ravnateljstva, naj jim priporoči kakega učenca. Šola je na dobrem glasu posebno zato, ker se pouk vrši s posebnim ozirom na potrebe praktičnega trgovskega poslovanja.

Vivat, floreat, crescat — v interesu procvita slovenskega trgovskega stanu in slovenske trgovine — do čim večjega gospodarskega osamosvojenja našega naroda! Zavod je slovenska ustvaritev in dosega najlepših uspehov za slove cilje! In bo tako, ako bo naša javnost pumevala važnost takih učilnic na dosežanju teh ciljev!

Razne politične vesti.

Razmere v zasedeni Srbiji. »Politische Korrespondenz« piše: Član angleške dolnje zbornice Bryce je pred kratkim vprašal angleško vlado, ali je znano, da v Srbiji danzadnem umirajo ljudje za lakoto in da je sploh tamošnje prebivalstvo zaradi pomanjkanja živil že popolnoma onemoglo. Lord Cecil je odgovoril, da po dosedanjih izkušnjah o ravnanju s prebivalstvom v ozebljih, ki so zasedena po sovrzniku, ni dvomiti, da je položaj v Srbiji zelo resen. Cecilov govor kaže posebno zlohotnost in lahkornost, ker Cecil niti najmanj ne more poznati položaja prebivalstva v Srbiji. Drugače bi bil navedel kak zgle. Na podlagi dejanskih razmer v Srbiji se more napram njegovim obdobjem navesti naslednje: Trditve, da v Srbiji danzadnem ljudje umirajo za lakoto in da prebivalstvo sploh težko trpi zaradi lakote, je velikanska neresnica. Avstro-ogrsko vojaška uprava je v zasedenih ozebljih Srbije že od začetka smatrala opozorilno prebivalstva in obdelovanje polja za eno svojih najvažnejših nalog. Posrečilo se ji je tudi doslej, da je brez tujih pomoči zadoščevala tej svoji nalogi. Premagala je težave, s katerimi se je morala boriti zaradi pomanjkanja pomožnih sredstev, delovnih moči itd. Za prehranjevanje se je izpoločila skrbelo iz državnih sredstev in se je uvažala tudi potrebna množina moke in koruze. Od 1. februarja leta 1916. dalje se srbskim državnim nameščencem in drugim ljudem, ki so potrebni podpore, dovoljujejo penzije in podpore. V Belgradu, kjer je prebivalstvo v letošnjem letu naraslo od 15.900 na 80.000 duš, se je bedi odpomoglo s polnim uspehom. Kakih 10.000 oseb dobiva tamkaj vsak dan brezplačno hrano. V vsem zasedenem ozemlju so se uvedle različne dobrodelne naprave. Poljedelstvo se je zelo pospeševalo z dovoljnim uvozom semenskega žita in poljedelskega orodja. Ker je avstro-ogrsko vojna uprava mogla in more s svojimi lastnimi močmi skrbeti za preživljanje prebivalstva v zasedenem srbskem ozemlju, ni treba uvažati razdeljevanja in nadzorovanja živil, ki naj bi jih nevtalne dežele pošiljale v Srbijo, kakor je baje sprožilo stvar Brycijevo vprašanje. Vojaška uprava se bavi s to nalogo po svoji lastni volji in iz človekoljubnosti ne da bi upoštevala kake obveznosti, ki bi v tej stvari po mnenju lorda Cecila mogle nastati kot vračilo za olajšave, ki se jih interesentne države dovolijo za zboljšanje položaja na Poljskem. Uslužnostni napram pomožni akciji ameriškega Rdečega križa in ženevskega pomožnega odbora v Srbiji nima vzroka v nedostatkost delovanja avstro-ogrsko vojaške uprave, temveč izključno le v mednarodni vplivnosti napram človekoljubnim stremljenjem.

Sir Roger Casement. Kakor smo poročali že brzojavno, je bil irski voditelj Sir Roger Casement zaradi veleizdaje obsojen v smrt. Obsojenec je bil rojen leta 1864. na Irskem. Leta 1895. je vstopil v angleško konzularno službo in je bil najprej konzul v Laurentu Marquez v portugalski jugovzhodni Afriki. Od leta 1898. do leta 1905. je bil konzul v državi Kongo, odkoder je leta 1906. odšel kot konzul v Brazilijo. Leta nato je bil imenovan za generalnega konzula na otoku Haiti, a nastopil tega mesta, pač pa je potem od leta 1909. do 1913. služboval kot generalni konzul v Rio de Janeiro, nakar je izstopil iz konzularne službe. Leta 1911. je Casement dobil plemstvo. Po izbruhu vojne je Casement zapustil Anglesko in je v Berlinu izdal spis: »Zločin proti Irski in kako ga more popraviti vojna«, v katerem je ostro napadal angleško vlado in navajal celo vrsto nasilstev Angležev

proti Ircem. Kakor je znano, je angleški poslanik na Norveškem, Findlay, poizkušal Casementa spraviti s sveta in je podkupil njegovega norveškega slugo, da bi ga umoril. Stvar pa je prišla na dan in Casement je bil sam natančno opisan. Ob izbruhu vstaje na Irskem je Casement skrivaj prišel na Irsko, a so ga ujele angleške oblasti in ga postavile pred sodišče, ki ga je, kakor smo že sporočili, obsodilo na smrt. O postopanju angleške vlade proti irškim vstašem so se čule v različnem časopisju različna mnenja, vendar pa je skoraj splošno prevladovalo najhujše obsojanje. Mi kot pripadniki majhnega naroda, ki sami vemo po svoji lastni izkušnji, kako bridko je življenje naroda, ki mora prenašati nasilstva močnejših privilegirancev, smo bili s svojimi najtoplejšimi simpatijami vedno na strani zatiranih Ircev in smo vedno najstrožje obsojali angleška nasilstva proti njim. Vkljub temu pa, če preudarimo pravkar, zadušeno irsko vstajo popolnoma resno, trezno in nepristransko, moramo reči, da je s tega stališča ni mogoče odobravati in da v časopisnih obsojanjih angleškega postopanja proti vstašem marsikaj hudo pretiranega in skrajno krivičnega. V tem sledimo zgledom najodličnejših mož naše mornarice, vojaških in civilnih, ki so vedno poudarjali, da je zlasti v vojnem času poleg drugih najpotrebnejša lastnost — pravdičnost, in zlasti se napram sovrzniku. Državna oblast je pač državna oblast in posebno v vojnem času mora biti njena prva dolžnost, da skrbi za svojo avtoriteto. Tako je pri nas, tako je pri naših zaveznikih in tako pač mora biti tudi povsod drugod, tudi pri naših sovrznikih, če hočejo doseči cilje, zaradi katerih so pričeli vojno. Ti cilji so seveda naša poguba in zato je tudi vse, kar ovira in preprečuje našim sovrznikom dosego teh ciljev, nam edino le v korist. In taka ovira je bila tudi irska vstaja in torej dobro došla našim namenom. S stališča splošne državne misli je pa stvar popolnoma drugačna, in mislimo, da ga ni resno in nepristransko mislečega človeka, ki bi ne priznaval državnih oblasti pravice, da varuje svojo avtoriteto, da zadušijo stremljenja in dejanja, ako hoče ohraniti državo. Če sodimo stvar s tega stališča, moremo reči, da so na Angleškem sodili irske vstaje, ki so se dvignile proti državnim oblastem z orožjem v roki, razmeroma zelo milo.

Olajšanje v vojaški službi na Angleskem. Kakor poročajo iz Londona, je angleški ministrski predsednik Asquith podal javno o postopanju z ljudmi, ki se zaradi vestnih pomislekov upirajo vojaški službi. Rekel je, da se v slučajih, če se vojaški upirajo izvršitvi podanih jim povelj, izločajo predvsem oni, ki store to zaradi vestnih pomislekov. Vsi taki slučaji se sporoče vojnemu uradu, ki bo presojal podatke, ki jih bo imel na razpolago o takih ljudih. Če bi kak obtoženec ne hotel podati pojasnil, ali če se njegovi vestni pomisleki ne dajo primerno dokazati, ostane obtoženec pod vojaško jurisdikcijo. Ljudje, ki se v resnici zaradi vestnih pomislekov upirajo vojaškemu službovanju, se mogoče izpuste iz ječe in uporabijo pri delih za vlado. Vrsto dela bo določeval državni tajnik za notranje stvari. Asquith je dejal nadalje, da misli, da bo mogoče judi z resnimi vestnimi pomisleki potom parlamenta oprostiti vojaške službe. Če bi se kdo pod pretezo vestnih pomislekov poizkušal odtegniti vojaški službi, bi bil kaznovan skrajno strogo. Tudi se ne upodobi na Francosko noben vojak, pri katerem bi bil vzrok za mnenje, da ima vestne pomisleke proti vojaški službi.

K obsodbi Liebknechte. Vodjo manjšine v socialnodemokratski skupini v nemškem državnem zboru, Karla Liebknechte, je berlinski sodišče obsodilo — kakor smo že sporočili — na dve leti in pol ječe radi veleizdaje. Dunajski »Arbeiter Zeitung«, ki sicer ne odobruje velenemne opozicije Liebknechtev proti oficijelni politiki nemških socialnih demokratov, napram sedanjim vojnim dogodkom, pripominja: »Kako sprejmejo to obsodbo nemški delavci, se more morda posneti

Lidija je spustila mojo roko. Zaplakala je bridko in si je zakrila obraz z rokami. Trikrat se je streslo njeno telo kakor v mrzlici. A potem se je obrnila in je hotela stopiti za izgnanci. »Kam, o, Lidija?« sem ji vprašal v svojem strahu in bolesti. A zmigala je z glavo. Njen obraz je bil blede, in v njenih očeh ni bilo več tiste sreče, z daljnega solnčnega juga. Izginila je bila sreča bogvekam in ne bo je več nazaj. V očeh pa bo spalo samo še hrepenenje po izgubljenem paradizu, kakor pri nas vseh — pri izgnancih...

»O, Lidija! Ti ziata tolažba v bolestinah dnehi!« A ona je šla za izgnanci skozi hladni večer. Po griču so šli navzdol. Zavijali so se v plašče in so tonili drug za drugim v črnem mraku. A jaz sem stal sam vrhu griča — v duši bolest, v očeh hrepenenje.

In tisti trenutek sem vedel, da bom moral od zdaj naprej hoditi sam in zapuščen po trnjevitih potih tujine — brez tolažbe, brez veselja...

po delstvu, da je bil na nedeljskem občnem zboru socialnodemokratskih organizacij Berolina soglasno sprejet predlog, ki izražala Liebknechtu simpatije. Dunajsko socialnodemokratsko glasilo opozarja še posebej na dejstvo, da je sodišče — da si kazensko-procesualno ne prislileno v to — naglašalo, da Liebknecht ni postopal iz nečastnih namenov, da tako opraviči tako nizko odmero kazni. Priznalo je torej poštenost in nedotakljivost Liebknechtovega značaja, kar je posebno izrazilo s tem, da mu ni odvzelo častnih in državljskih pravic. Liebknecht ne izgubi torej vsled obsodbe mandatov v pruski deželni in nemški državni zbor. »Arbeiter Zeitung« izvaja dalje:

»Nikdar nisimo prikrivali, da ne odobrujemo nazorov, ki jih Liebknecht v tej vojni zastopa s tolikim temperamentom in z vsjo silovitostjo svojega bistva. Ali, kar sodišče označa kot »politični fanatizem«, je vendar le drug izraz za strast, porastlo do viška, ki se je ločila od poti pameti in gre le za tem, da daje najostreji in najbrezobzirnejši izraz temu, ki je v podlago nje uverjenosti... Gotovo je da Liebknecht za to, kar tvori njegovo prepričanje, zastavlja svoje življenje. In to je čin, ki ga moremo zasramovati le tisti, ki sploh nimajo spoštovanja pred prepričanja, ker — sami nimajo prepričanj! Socialnodemokratski voditelji, ki se v polni meri zaveda svoje odgovornosti, bo pač drugače postopali, nego je postopal Karl Liebknecht. To moramo izreči tudi na dan njegove obsodbe. Ali v tem času razsula in cepčenja ima tudi čin žrtve svojo zanesljivo pomembnost in kot takega ga bodo cenili tudi nemški delavci brez obotavljanja in onahovanja. Politični fanatizem, ki ga ugotovlja sodišče, je bila fanatična udenost Liebknechta ideji miru med narodi, mirne složnosti med vsemi narodi, ki jih vojna postavlja drugače proti drugemu. Pride dan, ko bo ta fanatizem v rešitev vsem!«

Izdajanje »Berliner Tageblatt« zopet — dovoljeno. V večerajšnji številki smo poročali, da je bilo nadaljno izdajanje »Berliner Tageblatt« po vojaški odredbi ustavljeno. Večraj pa je list ponovno izšel ter prinaša na uvodnem mestu izjavo vrhovnega poveljnika pl. Kessela, v kateri je rečeno, da je bil list ustavljen radi članka: »Vojni smotri šestostrove«, ki da pomenja hudo kršenje notranjega miru (Burgfriede). V dotičnem članku se je očitno velikim gospodarskim organizacijam, da bi hotele vojno podaljšati do brezkončnosti, to pa zaogledati, ker se nahajajo v službi vojnih dobaviteljev. Ker je uredništvo lista v posebnem pismu vsebino onega članka obžalovalo ter se zavezovalo, da se hoče v bodoče ravnati po odredbah cenzure glede notranjega miru, je vrhovni poveljnik pl. Kessel preklcal svojo prepoved.

Aprovizorijske stvari.

KORUZNA MOKA.

Odmerek koruzne moke za prihodnje razdeljevanje, ki se prične jutri, bo znašal 1/2 kg za osebo, in ne 1/4 kg, kakor je bilo večraj objavljeno.

Domuče vesti.

Promocija. Dne 28. junija t. l. sta bila na češki univerzi v Pragi promovirana za doktorja prava g. Ferdo Perhavec, sodni avskultant, in g. Josip Sedmak, odvetniški kandidat, sedaj enoletni prostovoljec.

C. kr. korespondenčni urad na Dunaju je v zadnjem času začel zopet prav po maščinski ravnanju s tržaškimi listi. Dogaja se, da marsikateri dan ni prav nobene vesti, ki bi bile le količikaj zanimive za občinstvo, če izvzamemo uradna vojna poročila. Veliko važnih in zanimivih poročil, ki jih dobivajo dunajski, graški in celo tudi ljubljanski listi, v Trstu sploh ne dobivamo, da jih moramo posnemati potem dan pozneje po drugih listih. Na ta način se dogajajo slučaj, kakor n. pr. z ruskimi uradnimi poročili, objavljenimi v današnji številki, ki smo ju, kakor že večkrat, morali posneti po graških listih, da smo že večraj objavili popravek iz našega vojnega tiskovnega stana, dočim smo poročilo, ki ga popravlja oni popravek, mogli priobčiti šele danes, ker nam ga c. kr. korespondenčni urad sploh ni doposlal. Izgovor, da prejema c. kr. korespondenčni urad na Dunaju ta poročila tako pozno, da jih ne more več isti večer oddajati v Trst, pač ne velja. Kajti če je mogla graška »Tagespost« objaviti poročilo v petkovi, ob 6 zvečer izšli številki, bi ga bil tudi megal dobiti Trst še pravočasno za liste, ki so izšli v soboto jutraj. Tako pa dobivamo marsikedar material, ki nima absolutno nobene vrednosti, ali pa je sestavljeno tako pomankljivo, da se ga ne izplača priobčevati. Kaj n. pr. korist našim čitateljem, če nam poroča c. kr. korespondenčni urad, da je to ali ono ministrstvo izdalo kako naredbo glede izvršitve zakona, izdanega tega ali onega dne, če pa ne pove niti besede o vsebini naredbe same. Take vesti nam odvzemajo samo prostor. In so vesti bogve odkod povsod, iz Amerike, Afrike, Azije in Avstralije: če pa hoče človek izvedeti kako domačo, važno novost, tudi z naših bojišč, mora vzeti v roke dunajske, graške, budimpeštanske, zagrebške in celo ljubljanske liste in jo posneti po njih. Ker tržaški listi vendar dosti drago plačujemo poročila c. kr. korespondenčnega urada, mislimo, da smemo tudi zahtevati nekotliko več obzirnosti napram nam in našemu čitačskemu občinstvu.

Čitateljem »Edinosti« v Rojani! Od danes dalje se bo »Edinost« zopet redno prodajala v moji tobakarni. V slučaju, če

bi bila tobakarna zaprta zaradi pomanjkanja tobaka, se pa dobi »Edinost« v »Konsumnem društvu«. — Ludvig Geržina. — Nekateri slovenski starši v mestu so sklicali pred leti na acquedottski CM soli sestanek, na katerem se je izvolil odsek, sestojč iz ge. Kranjčeve, g. Najdiča in iz podpisane. Naloga tega odseka je bila, skrbeti za otvoritev otroškega vrtca na Acquedottu. V prvi vrsti so se v ta namen zbirali prostovoljni prispevki. To nabiranje se je poverilo podpisani. Ker so pa po izbruhu vojne ti doneski popolnoma izostali in ima CMD zlasti po drugih slovenskih krajih tako pičle dohodke, da je treba resno misliti na to, kako se ohranijo CM zavodi, ki obstoje sedaj, zato sem izročila sporazumno z imenovanim odsekom, hranilno knjižico, v kateri je naloženih 539 K 90 vin. tukajšnji moški po družnici CMD. Toliko v vrednost vsem, ki so prispevali v ta namen.

Mira Engelmannova. 50-letnico pomorske bitke pod Visom hočejo Hrvatje in Slovenci v Puli skupno praznovati na dostojen in slovesen način. To je bil dogodek, ki je dokazal našemu krvnemu sovražniku, da smo vedno pripravljeni za obrambo naših obali, našega bisernega morja in te svete grude, po kateri neprestano in poželjivo stega svojo roko. Sedaj, ko nam je verolomna Italija vnovič zalucala rokavico in nam tako zaklicala z mečem v roki, da nje stara rana polhepnosti po naših obalah dalje krvavi, najde namera puljskih Hrvatov in Slovencev za proslavo viške zmage gotovo odziva in razumevanja med prebivalstvom mesta — proslave, ki ne izhaja ne iz navade, ne iz želje po zabavi, marveč iz živega čustvovanja v srcih. Geslo »Viribus unitis« združi tega dne meščanstvo, brez ozira na stan in jezik, v eni misli, v navdušeni manifestaciji zvestobe do države in v pripoznavanju nepremagljivosti orožja naše monarhije. Vsa slavnost se bo vršila pod protektoratom nje ekscelence Helene pl. Chmelarjeve in pod predsedništvom našega znanega starine, Nikole viteza Mardešića. Priprave za slavnost, ki se bo vršila dne 23. julija, so že v teku. Čisti dohodek je namenjen vdovam in sirotam padlih junakov naše pomorske in kopnene boje sile.

V sredo, 5. julija, na god sv. Cirila in Metoda bo v cerkvi sv. Ivana ob 9 sv. maša, katere se udeležijo otroci iz vrtca. Pri moši bodo pela dekleta »Marijine družbe« s spremljevanjem gosli in orgel. Maturanti in maturantke, pa tudi vsi drugogojenci učiteljskega kurza v Trstu se čutimo primorani, zahvaliti se tem potoni najpriprčnejše vsem svojim dobrotnikom, ki so nam pomagali z ustanovitvijo kurza, med njimi tudi g. dr. Wilfanu, potem pa vsem onim, ki so se trudili z našim poučevanjem, tako: g. kat. Skaberju, gg. učiteljem Vovku, Vaštetu, St. Dimniku, še posebno pa g. prof. dr. Perjevcu in g. vadi. vođ. Kutinu. Skušali bomo vsaj s svojo hvaležnostjo poplačati dolgovani dolg! — Gojenci učiteljskega kurza.

Nova naredba glede bilanc v vojnem času. Ministrska odredba z dne 6. m. m. objavljena dne 8. m. m., določa nastope min. naredbe z dne 18. dec. 1915, ki je veljala do 30. jun. 1916, nove predpise glede bilanc in glede kršenja v pravih obsežnih določb. Kot končni termin za veljavnost bilančnih olajšav določa nova naredba mesto 30. jun. dan 31. dec. 1916, v ostalem pa se naslanja popolnoma na staro naredbo. Krog oseb, ki so oproščene dolžnosti polaganja računskih zaključkov, je ostal isti. Določbe glede oproščanja ob bilančne dolžnosti po oblastvenem dovoljenju so se raztegnile tudi na trgovce in podjetja, ki imajo v vojnem ozemlju če že ne sedež ali glavni obrat, vsaj znatni del premoženja, posebno pa terjatve. Tudi smejo politične deželne oblasti oprostiti ob bilančne dolžnosti vse pridobitne in gospodarske zadržke (brez ozira na njih sedež), če zaradi vpoklica svojih upravnih organov ali uradništva niso v stanju, računski zaključek pravočasno sestaviti. V določbah za sestavo skupnih bilanc za več poslovnih let je treba vpoštevati, da za marsikatero podjetje pride v poštev že sestava računskega zaključka za tretje vojno poslovno leto. Dovoljeno je tudi, da pridobitne in gospodarske zadržke z dovoljenjem politične deželne oblasti sestavijo skupni računski zaključek za več poslovnih let v vojni dobi.

Otroški vrtec CMD na Vrdeli priredi danes, dne 2. julija ob 5 uri pop. v prostorih »Gosp. društva« istotam otroško veselilo. Gosp. društvo je istotam otroško veselilo. Cisti dohodek gre v korist za sirote padlih in za Otroški vrtec.

Mestna zastavljalnica. Jutri, 3. t. m., od 9 dop. do 3 pop. se bodo prodajali na dražbi nedragoceni predmeti serije 137., zastavljeni meseca aprila 1915, na modre liste, in sicer od št. 44.300. do št. 45.800, v torek, 4. t. m., ob istem času pa od št. 45.800 do št. 47.700.

Tedensko zdravstveno poročilo. V času od 24. junija do 1. julija je bilo v tržaški občini zaznamovanih 2 slučaja škrlatice, 3 slučaje davice in 18 slučajev legarja.

PROSIMO RABLJENEGA PERILA IN KRP ZA OBLEKE. ODDA NAJ SE V

»NARODNI DOM«.

MALI OGLASI.

Kupujem bombaž, volnino, in volnena pokrivala po zmerni ceni. Ulica Geleli št. 5.

Begunec iz goriske okolice, ki je pučil vse svoje imeje v bojni črti in pribeljal z družino v Trst, se obrača do dobre in usmiljene osebe, da bi mu darovala kake spalne in kuhinjske opreme, eventualno s pogojem na povračilo. Pripravljen je plačati malo odškodnino. Oglasiti se je v lns. oddelku »Edinosti«.

Srebrne ure, rabljene, partija 60 komadov, se prodajo en bloc. Urarna Pino, Canale 13.

Cokle, leseni podplatki se prodajo v vsaki množini. — Izvršilec tudi pošilja na deželo. Lesno izdelovanje s tezažnimi stroji. Ivan Frandolich, ul. Inštituta št. 11, v dvoriku, Trst.

Hišina zdrava in kreпка z dobrimi spricvali v dobi takoj službo. Najboljša hrana in plača. Pendice Scoreola 333, Villa Emilia 517

Sode prazne petroleje, olje kupujem v vsaki množini. Kureš, Settefontane 1, 401

Išče se sposobne mizarje, za trajno delo. Ponudbe na lns. odd. »Ed.«

Spretna šivilja, ki zna šivati, vezati in krojiti obleke za gospo in otroke, se pripravlja za delo na domu. Ulica Picardi 2, I nad. vr. št. 5.

Rešite Vaše vinograde! Prava šivilja na deželo. Vsa (blizza št. 31. Zaloze, Trst.

Gospodična zmožna slovenskega, nemškega in italijanskega jezika išče službo kot uradnica ali vzgojiteljica. Sprejme tudi hišno delo, šivanje in krpanje. Prijazne ponudbe na lns. odd. Edinosti pod »L. 1916«.

Modistinja izvršuje vrako delo točno in elegantno po zmerni ceni. — Ulica Aleardi 493, vrata 8, Pendice Scoreola. 518

Fotograf Anton Jerkič posluje zopet v svojem stariju v Trstu, Via delle Poste št. 10.

Na debelo samo za preprodajalce. Nogavice, sukanec, pipe, mlo, gumijave podplatke, razni grumbi, denarnice, mazilo za čevlje, električne svetiljke, baterije, pišmasti papir, kopirni svinčniki, zaponke, prstani rdečega križa, krema za brado, žlice, razna rezila, roba, mrežice za brke, pletenine, srajce, spodnje plače, ogledala, ustnike, razne glavničke, zaponke »Patent Knöpfe« in drugo prodaja JAKOB LEVI, ulica S. Nicolò št. 13.

Ivan Kržmančič ulica Caserma 8 prodaja vermout K 240, marsala K 320, cipro K 320, orema marsala K 320. Amaro Istria K 320, pelikovec K 320, tropinovec K 320, tropinovec fini K 440, slivovce K 440, briaševce K 440, konjak K 440 — liter, refošk v steklenicah K 240 moškat v steklenicah 220. 12

Jadranska banka v Trstu izplačuje na svojih blagajnah in pri svojih podružnicah na Dunaju, v Dubrovniku, Kotoru, Ljubljani, Metkoviću, Opatiji, Splitu, Šibeniku in Zadru kupon

delnic št. 10 za leto 1915 z:

Kron 20—

V Trstu, dne 1. julija 1916.

Upravni svet.

Kmetijsko društvo v Vipavi

ima sedaj večjo zalogo

belega, dobrega namiznega vina

po 135 K loco klet in riling po 150 K. Kupci pridite, ker je cena sedanjim razmeram primerno nizka.

VINO

dalmatinsko, istrsko, šampanjec, Asti, refošk, peneci in desertni moškat. — Malinovec, žganje, rum, marsala, vermout, grenčine od 56 l naprej. — Velika množina modre galice, PARČINA, Kavarna »Armonia« — Trst.

Ivan Krže

Trst, Piazza S. Giovanni 1

Zaloga kuhinjskih in kletarskih potrebščin od lesa in pletenih, blazov vrent, dobrov in kad, sedčkov, lopas, rešet, sit in kuhinjskih klob, jersakov in metel ter mnogo drugih v to stroko spadajočih predmetov. Priporoča svojo trgovino s kuhinjske posode vsake vrste bodi od porocelne, sonlje, emaila, kostarja ali cinka, nadelje pasamantije, klozke itd. Za gostilničarje pipe, kraglje, sesalje in steklene posode za vino,

registrirana zadruga z omejenim poročtvom

TRST - Piazza della Caserma št. 2, I. nad. - TRST

(v lastni hiši) vhod po glavnih stopnjicah.

Poslno hranilnični račun 16.004.

TELEFON št. 952

ima varnostno calico (safe deposit) za shranje vrednostnih listin, dokumentov in raznih drugih vrednot, popolnoma varno proti ulomu in požaru, urejeno po najnovejšemu načinu ter je oddaja strankam v najem po najnižjih cenah.

STANJE VLOG NAD 10 MILIONOV KRON.

Uredne ure: od 9 do 12 dop. in od 3 do 5 pop. Izplačuje vsak delavnik ob uradnih urah.

ETAMINE

obvladuje poletno modo vsled svoje lahkote, svoje uporabljivosti za vsakovrstno poletno oblačilo in vsled svoje vrednosti.

EPONGE

je blago za gospodske letne obleke. Vsled svoje elegance posebno priljubljen in pripraven za poletje.

PRALNA SVILA

praktično blago za bluže, obleke in krila. — Lahka elegantna, jako prijetna. absolutno pralna in vedno enake lepote.

Te tri vrste poletnega blaga imamo v neprekosljivi izbiri in v izredni vrednosti. . . .

M. WEISS - Trst

Corso 7 - 9.

IGNAZIO POTOCNIG TRST

Ulica Riberge št. 26, vogal ulice Betcherie.

Velika zaloga oblek za moške in dečke. Specialiteta: suknje alpapas, modre in črne. Otroške obleke od K 3 naprej. Modre in rumene delavske obleke. Spodnje srajce in srajce vseh vrst. Velika zaloga blaga na meter.

Cene zmernne. — Izbera blaga za moške obleke.

PRIJAVE

za

nove srečke avstrijskega rudečega križa za l. 1916

cena K 30.— za komad

sprajema do 10. julija 1916

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Trstu

Ulica Caserma št. 11. Od 9-11 in 3-5.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

POSOJILA DAJE

za vknjižbo 5 1/2 %

na menice po 6 %

na zastave in amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru

ESKOMPITUJE TRGOVSKE MENICE.

HRANILNE VLOGE

sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po

4 %

Večje stalne vloge in vloge na tek. račun po dogovoru.

Redni davek plačuje zavod sam. — Vloga se lahko po eno krono. — ODDAJA DOMAČE NABIRALNIKE HRANILNE PUŠICE)

Iz Kolonije. Danes teden, v nedeljo, 9. t. m., bo ob 4 pop. prireditve otroškega vrtca v Koloniji na korist Rdečemu križu in otroškemu vrtcu. Na sporedu so Oton Zupančičeve pesmi iz njegove najnovejše zbirke »Ciciban«. I. Mrcine otroške igre s pejem in narodne pesmi. Prireditve bo na vrtu otroškega vrtca in po sporedu bodo postreženi gostje s pivom in pecivom. Ker je vojna in huda vročina, si bo gotovo vsak rad ohladil dušo z lepim sporedom, telo pa s svežim pivom. Torej pride v Kolonijo.

V nedeljo, 9. t. m., bo na vrtu »Narodnega doma« v Sv. Ivanu prireditve v korist »oskrbovalnic vojnih sirot« in CM družbi. Sodeloval bo domači mešani pevski zbor, — ki bo med drugim pel odlomek iz Sattnerjeve »Ojliki«, — pod vodstvom preleubeznive pevovodke gđ. Šček-ove, nadalje svetovirski salonski orkester itd. Po sporedu bo delovala »vojna pošta«, katero bodo opravljale domače gospodinjice.

K nekrologu po pok. Franu Zagarju, ki sem ga čital v »Edinosti« od 30. junija, sem se namenil tudi jaz postaviti par vrstic, da se poleg zaslug, ki jih omenja »Edinost«, ne pozabijo tudi zaslug, ki si jih je stekel moč na gospodarskem polju, zlasti za svoj domaći kraj — Loško dolino. Ker sem služil v tem kraju sam več let, sem imel priliko opazovati njegovo vsestransko delo, ki je bilo pravi blagoslov za tamošnje prebivalstvo. Kot večina Slovencev se tudi on ni rodil ob zlati zibki, temveč je začel svojo obrt — jako skromnem obsegu in s še bolj skromnimi sredstvi. Toda brezmejna marljivost, podjetnost in energija, vse to mu je pomagalo razširiti svojo neznatno obrt v razsežno in samostojno veletrgovino, ki je danes znana ne le širok slovenske domovine, temveč tudi na tujih trgih. Toda poleg svoje glavne stroke se je zanimal tudi za najrazličnejša vprašanja na gospodarskem polju. Nakupil je več zapuščenega sveta, ga otrebil grmovja in ga nasadil s smrekami in hnojami. Tam, kjer se je prepletala še pred kratkim robita, si videl sedaj nežne gozdne nasade, polne življenja in upov. Zanimal se je tudi za hmeljarstvo in šel nalašč zato večkrat na Štajersko proučevati njegovo obdelovanje. Hitro se je lotil tudi sam tega dela in zasadil s hmeljem več svojih obsežnih njiv, da je kar nehote zaostajalo oko ob pogledu na te širne nasade. Ker pa dober zglede mika, so ga začeli posnemati tudi kmalu sosedje. V nekaj letih je naraslo število hmeljarjev v dolini tako znatno, da je sklenil Zagar zgraditi lično in moderno sušilnico za hmelj, ki je še dandanes ponos njegovega domačemu kraju. Pokojni Zagar se je zanimal, s kratka za najrazličnejša gospodarska vprašanja in je bil gospodarskim društvom vedno, če ne ustavno, vsaj redni član, in jih je podpiral dosledno z najradodarnostjo roko kot tudi z umnimi nasveti. Skrbel je v tamošnjih krajih za zboljšanje potov, zvezel sam več krajev kot n. pr. Stari trg — Travnik s telefonično napeljavno in vzdrževal sam redno avtomobilno zvezo z Rakekom. On je bil tudi eden glavnih boriteljev za železnico, ki naj bi vezala Rakek z Babnim poljem in je bil tozadevno pred leti šestkrat na Dunaju. Ljudje so imeli vsled tega v njegovi osebi najlepši zgled plodonosnega dela, najboljšega svetovalca, odkritega prijatelja in dobrotnika. Vsled tega ga je tudi ljubilo vse, zlasti pa delavstvo, ki mu ni nikdar odnehal kruha ozkosrčno, temveč je pošteno delo tudi plačal pošteno. Te in še marsikaj lepše lastnosti je imel pokojnik, zato ga pa bo njegovi rojaki pogrešali kaj brklo, saj so z njim izgubili najlepši zgled marljivosti, smotrenega dela pri gospodarstvu in najboljšega prijatelja in družabnika v življenju. On je končal, toda njegovi zgledi pa bodo živeli. — A. S.

Na občnem zboru Jadranske Banke, ki se je vršil 29. junija t. l., je bilo enoglasno sklenjeno, da se od izkaznega čistega dobitka v znesku K 580.818'56 (lani K 462.197'52) uporabi K 25.235'09 (lani K 23.109'87) za rezervni sklad, K 53.040'05 (lani K 42.971'02) za tanijske, K 400.000 (lani K 320.000) za 5% dividendo, K 15.000 za dobrotvorne in vojno-pomožne svrhe in da se ostanek od K 87.543'42 lani K 76.116'63 prenese na novi račun l. 1916.

Popravljamo. Tiskarski škrat nam je nekoliko spalil zadnji odstavek novice v včerajšnjem izdanju pod naslovom »Prvi odziv« (na poziv dra. I. Wilfana za koncentracijo narodnih sil. Besedica »ne« je odveč. Omenjeni odstavek se ima glasiti pravilno: Pozdravljamo ta prvi odziv. Popravljamo ga, ker je prvi po objavi Wilfanovega apela in ker je rodoljubljen itd.

Ceneno okusno meso in dobra jedila daje v sedanjem času, ubogem na mesu vsled vojne, domači zajec. Dočim je bila poprej reja domačih zajcev bolj šport, je sedaj v korist. Reja domačih zajcev je tem lažja, ker je zajec utrjen proti vrenemu in se more zato tudi v najhujši zimi držati na planem. Paziti je le na to, da ni zajec izpostavljen prehudi poletni vročini in da je nekoliko zavarovan pred prepihom, dežjem in snegom. V mrzlih zimskih nočeh naj se hlev pokrije s kako staro odejo, skorjo itd. Seveda mora biti tisti, ki hoče rediti domače zajce, nekoliko stvarno poučen, da ne trpi škode. Kadar izbiraš med 30 zajčimi pasmami, je praktično, da poslušas dober nasvet, kako se hlevi prirejajo ceneno in smoteno, potem o reji in krizanju, o pravilnem krmljenju, o zajčjih boleznih in zdravljenju, o najboljši porabi kože, pred vsem pa o porabi in prirejanju zajčjega mesa. Vse te nasvete prinaša brošura »Rationelle Kaninchen Nutzucht und Kaninchenfleischrezepte«, izšla v založništvu Erich Spandei v Nürnbergu in pregledana po nürnberski komisiji za živila. Stane le 35 pfenigov, ki jih je poslati

vnaprej. Brošuro bo čital s koristjo toliko že izkušeni izrejevalec, kolikor tudi začetnik. Za gospodinjice vsebuje knjižica 26 receptov za porabo zajčjega mesa, v katerih se še posebno uvažuje sedanje pomanjkanje maščob.

Gospodarstvo.

Gospodarski razgled v bodočnost.

Ublaženje političnih in narodnih nasprotstev nam daje upanje, da se tudi gospodarski razvoj pospeši. Pomisliti je treba, da so ravno brezplodni politični boji ovirali v največji meri, da se gospodarstvo ni moglo povzpeti do tiste višine, kakor v drugih državah. Zlasti velja to za kmetijstvo, ki potrebuje intenzivnejšega obdelovanja. Ako primerjamo povprečni donos pšenice na obdelanem enem hektarju v letih 1908 do 1912, vidimo naslednje:

na Ogrskem znaša donos	12'3
na Avstrijskem znaša donos	13'7
v Nemčiji znaša donos	20'7
na Angleškem znaša donos	21'4
v Belgiji znaša donos	24'5

Res je, da treba pri nas vpoštevati klimatične razmere, toda so drugi faktorji, ki zmanjšujejo donosnost našega zemljišča. Pomanjkanje kmetijskih strojev, nezadostna izobrazba naših poljedelcev, premajhna poraba umetnih gnojil, pomanjkanje cenega kredita in posebnost v razdelitvi zemljišč so glavni vzroki manjše donosnosti. Treba bo tudi več investirati v kmetijstvo, kar ne bo brez uspeha, kajti računati moramo, da bodo visoke žitne cene še dalj časa vladale.

Industrija se je med vojno znatno razvila in okrepla, kar nam kažejo že znatna zvišanja glavnišne industrijskih družb. Zato bo pa tudi zmožna, da se bo po končani vojni lahko kosala z industrijami drugih držav in da si zopet pridobi ona odjemaljšča, ki jih je vsled vojne izgubila. Kajpada ne pojde tako gladko, ker se ne bodo mogle dobiti surovine iz inozemstva, kar se tiče onih industrij, ki so na te surovine navezane. Toda ona podjetja, — in ta so se med vojno jako pomnožila — ki so neodvisna glede tvarine, ki jo obdelujejo, bodo svojo delazmožnost takoj po končani vojni v polni meri izkoriščala. Zato bodo pa tudi lahko konkurirala z onimi deželami, ki so navezane na morja in ki bodo vsled pomanjkanja ladij le v mali meri mogla izvrševati izvažanje izdelkov. Gospodarske konference nam sovražnih držav, ki imajo namen, popolnoma izolirati centralni državni, ne smejo in ne morejo vplivati na nas, ker končno je vsaka država v gospodarskem oziru kolikor toliko odvisna od sosedne države. Državne finance se morajo ustaliti, o tem ni govora. To se zgodi s tem, da se otvorijo novi dohodni viri in pa da se uvede varčevanje z gotovimi izdatki. Nič nam pa ne more omajati nade, da bomo, kakor na vojnem tako tudi na gospodarskem polju uspevali in da najdemo dobro rešitev sedanjega zamotanega položaja.

»Sl. Trg. Vestnik.«

Darovi.

Za hrabre branitelje našega Primorja darujejo: N. N. 6 knjig; N. N. 3 romane, ga. Ana Tončič 2 sajci, 2 p. spod. hlače, 2 p. nogovici, platnene niti, ga. N. N. 3 srajce, 3 p. spod. hlače, 15 krp za krpe in obveze; 3 blage neimenovane; 4 blazine s prevlakom, 100 cigar, 40 vel. obv. krp, 6 prtičev in veliko množico obveznih krp. — Iskrena hvala in Bl. lat!

PRIJAVE

Novo posojilo z loterijo
Avstrijskega Rdečega križa
(cena K 30.—)
sprejema
in daje radevoljno zaželenje informacije
Živnostenska banka, podruž. Trst, ul. Maria Teresa 20.

Kranilne vloge

sprejema od vsakega tudi če ni ud zadruga, in jih obredno 4 1/4 % vije zneske po dostopu po 4 1/4 % govoru. Trgovcem otvarja čekovne račune z dnevnim obrestovanjem.
Redni davek plačuje zadruga sama.
Vloga se lahko po eno kruno.
Pošto-hranilni račun 75.679. TELEFON 16-04.

PRIPOROČLJIVE TURKE

Hotel Continental

Trst, ulica San Nicolò št. 25 (blizu Corsa). Prenočišče za vojaške, Drigalo. Cene zmerno. Postrežba točna. 190

Zastori za senco.

LUIGI ZUOLIN, odlikovana tovarna zagrinjal in asfaltov. Rojan št. 2. Urad ulica Omega 2. Specijaliteta: zastori za gostilne, kavarne, prodajalne itd. 232

Buffet-Restavracija

Trst, ulica San Lazzaro št. 8. Salam, sir, gnjati raznovrstna vina, likerji, pivo Pilsen-Göss. Cene zmerno. 219

London Biscuit Factory.

A. GATTI, Trst, najbolj iskani. Priporočeni za rekonvalescentne otroke od prvih zdravniških avtoritet. 216

„Salone Edison“

Trst, Vojaški trg (Piazza Caserma) Palača Vianello. Najprej ljubljene kinematograf tržaškega občinstva, kjer se predstavljajo najboljši gledališki films. 218

Knjigoveznica

PIETRO PIPPA, Trst, ulica Valdivino 19. Arhivska vezava. Žepni koledarji lastnega izdelovanja. Vpisniki (registri) posebnega sistema. 207

Majolične peči in štedilniki

M. ZEPAR, ul. S. Giovanni 6 in 12. Najboljša izdelovanja in najpopolnejša vrsta. Cene zmerno. 201

Sveže čajno maslo

GIOVANNI GÖTTLICHER, Trst, originalni zaviti od 1/4 in 1/2 kg na debelo. Pošiljate na deželo. 253

Jestvine na debelo.

Bogata izbira vsakovrstnih jestvin: prodaja na debelo. RUGGERO GAMBEL v Trstu ulica delle Acque vogal ulice Coroneo. 244

Manufakturne trgovine.

SUCCESSORI (Nasledniki) PIETRO TAVOLATO Trst, Leseni trg (Piazza della Loggia) št. 1. — Bogata izbira manufakturnega blaga. — Cene zmerno. 194

Damska krojačnica

A. RIEGER, Trst, ulica Torrence št. 30, I. nadst. Izdeluje vsakovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju, plesne obleke, obleke za poroke, bluze za gledališče itd. Cene zmerno. 337

Papir.

VELIKA ZALOGA PAPIRJA za ovitke, papirnatih vročih lastne tovarne. — Valčki raznih barv in velikosti. Cene zmerno. — Gastone Dollinar Trst, Via dei Gelsi 16. 256

Fotografski atelje

Trst, ulica degli Artisti 11, vogal Piazza S. Caterina. — Izdeluje slike vsake velikosti pri vsakem vremenu. — Cene zmerno. — Odprto od 8 jutraj do 8 zvečer. 263

Nepremožljivosti plašči.

LEOPOLD HAAS, Trst, Corso 2 in via Barriera vecchia 10. Rogata izbira vojaških plaščev od K 20.— naprej. 257

Šivalni stroji.

DELNIŠKO DRUŠTVO ŠIVALNIH STROJEV SINGER, Trst, Corso 20. Prodaja šivalnih strojev in vse pritrilnin. Delavnica za popravljanje. 258

Štedilniki Ceeke.

ODLIKOVANA LIVARNICA OSVALDELLA, Via Media 26. Štedilniki za ceeke in mrežice vedno na razpolago. 199

Trgovina jestvin in kolonijal

IVAN BIDOVEC, Trst, ul. Campaiole 18 (Trg Ponterosso) Zaloge mesa v konservi, sarin, kondenzirano mleko, meze, čokolade in kakava. Velika izbira likerjev in domačih vin. Sveži čaj, maslo. Cene zmerno. 2206

Fotografski atelje DAGUERRE

Trst - Corso štev. 39 - Trst
10 dopisnic v platinu, zgotovljene v 48 urah od K 3 naprej, z vsakim vremenom. Za vojaške nizke cene. :: Tudi električna razsvetljava. ::

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák

se je preselil in ordinira sedaj v Trstu, ul. Poste vecchie 12, vogal ulice delle Poste. Izdiranje zobov brez bolečine. Plombiranje UMETNI ZOBJE.

Zlatarnica G. Pino

Trst, ulica Canale štev. 13
Velika izbira srebrnih in zlatih ur, uhanov, prstanov, verižic itd. Cene zmerno. Cene zmerno.

Hotel in restavracija

METROPOLE MODERNA

Trst, ulica S. Nicolò 22.
Kuhinja prve vrste. Vina izbrana. Elegantne sobe. — Največja čistost. — Cene zmerno.

Velika prodaja masla.

DANES in prihodnje dni se bode prodajala velika množina domačega, garantirano pristnega, kuhanega kranjskega masla po ceni K 10.50 za kg, pri odvzetju 5 kg K 10.40 kg.

Albin Anžič — Trst

Ulica Ugo Foscolo štev. 3.

150 prašičev

malih za rejo se proda in sicer samci po 13 kron kg in samice po 12 kron kg. — Prašički so zdravi in za rejo jako dobri.

Pojasnila daje:

ALBIN ANŽIČ — Trst

Ugo Foscolo 3 vabirgovina Ugo Foscolo 3

Velike skladišče klobukov

dežnikov, bele in pisane srajce, izlask. platna žepnih robce, moških nogovic itd.

K. Cvenkel Trst Corso 28

Cene zmerno. — Postrežba točna. Narodna trgovina. — Narodna trgovina.

Novo skladišče

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu

registrirana zadruga z neomejenim jamstvom

ulica S. Francesco štev. 2, I. nadst.

Posojila

daje na osebni kredit in na zastava proti plačilu po dogovoru.

Uradne ure: vsak dan od 9 do 12 dopoldne in od 3 do 5 popoldne.

Priporoča male hranilne škrinje, ki so posebno primerne za družine.

JADRANSKA BANKA

Trst, Via Cassa di Risparmio štev. 5 (Lastno poslopije)

KUJUJE IN PRODAJA:
vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisna, prioritete, delnice, srečke itd.
VALUTE IN DEVIZE.
PREDUJMI na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih
SAFE - DEPOSITS. PROMESE.
Brzjavlj. JADRANSKA.

***** MENJALNICA *****

VLOGE NA KNJIŽICE

3 3/4 %

od dneva vloge do dneva vzlaga. Rentni davek plačuje banka iz svojega.
OBRESTOVANJE VLOG na tekočem in žiro-računu po dogovoru.

FILIJALKE:
DUNAJ I
TEGETHOLOSTRASSE 7-9
DUBROVNIK
KOTOR
LJUBLJANA
METKOVIČ
OPATIJA
SPLIT
ŠIBENIK
ZADAR

AKREDITIVNI ČEKI IN NAKAZNICE NA VSA TU-ININOZEMSKA TRŽIŠČA.
Živahna zveza z AMERIKO.
REMBOURSNI KREDITI
PRODAJA SREČK
RAZREDNE LOTERIJE

ESKOMPTUJE: srečke, devize in papirje. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk itd. brezplačno. STAVBNI KREDITI, REMBOURS-KREDITI Krediti proti dokumentom ukrajin. BORZNA NAROČILA. INKASO. Telefoni: 1463, 1793 in 2676.

***** ESKOMPT MENIC *****